

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**76-ї НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 1

14 травня – 23 травня 2024 р.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ АВТОМОБІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

У перекладознавстві поняття «термін» позначає різноманітні об'єкти та поняття, що стосуються різних галузей людського існування. Такі слова найчастіше використовуються людьми, які причетні до певної галузі чи сфери діяльності. Переклад такої лексики є вкрай важливим, оскільки дозволяє представникам різних культур комунікувати між собою. Тому метою нашої роботи є аналіз способів перекладу термінів автомобільної галузі.

На думку дослідників термін – це динамічний елемент, який функціонує в живій мові, і постійно піддається змінам, серед основних його характерних ознак слід виділити такі: точність, дефінітивність, системність, номінативність, стилістична нейтральність, мотивованість [1, с. 115]. Слід пам'ятати, що деякі слова використовуються лише в певній галузі, наприклад: accord – акорд (музична сфера), phonetics – фонетика (лінгвістика). Також, важливо розуміти, що деякі терміни використовуються не лише у певній сфері, а й у повсякденному житті, тому ми їх називаємо багатозначними. Такі терміни ускладнюють життя сучасним перекладачам. При перекладі таких лексем, потрібно відшукати не лише значення того чи іншого слова, а ще й визначити, яке слід використовувати при перекладі.

Наприклад, звичайне, всім відоме слово «bridge» – міст, але це слово також має багато інших, більш вузьких значень: міст – це споруда, яка призначена для руху через річку чи яр; міст – елемент автомобіля, який з'єднує два колеса; гімнастична вправа «Міст»; псевдодзеркальний цифровий фотоапарат; шаблон проектування; адгезивний мостоподібний протез.

І ще приблизно десяток різних значень у різноманітних галузях нашого життя (електрика, стоматологія, гімнастика, фотографія, автомобілебудування, архітектура, математика, хімія і навіть географія (назва пагорбів)).

Щодо складних термінів, то ситуація дещо складніша. Такі словосполучення складаються з багатьох елементів. Найбільша складність полягає в тому, що дуже часто елементи не відповідають своїм прямим значенням. Також слід пам'ятати, що термін в англійській мові дуже рідко відповідає прямому перекладу в українській мові, тому перекладач повинен чітко виокремити головне та залежні слова. Далі слід усвідомити, в якій послідовності перекладати залежні слова. І лише потім можна поєднати

всі ці частини в один термін. Також важливо зрозуміти, що найчастіше перекладений термін потрібно буде адаптувати до правил українського проавопису, що може дещо змінити порядок слів чи можливо, частину слова.

Сьогодні для творення термінів використовують чотири способи: вторинна номінація; словотвірний спосіб; синтаксичний спосіб; запозичення. [2, с. 315]

Найбільш вживаним є третій спосіб, тобто синтаксичний. Синтаксичний спосіб – це спосіб творення термінів, коли для позначення цього самого терміну використовуються самостійні та повнозначні слова. Терміни-словосполучення становлять понад 70% всіх термінів і, приблизно, 40% термінів в автомобілебудівній галузі. У сучасному світі синтаксичний спосіб є найпродуктивнішим і найзручнішим способом творення нових термінів.

Як було вже розглянуто раніше, існують різні моделі перекладу термінів. Нижче буде наведено найбільш вживані моделі перекладу двокомпонентних термінів:

- 1) (N + N) – disk brake – дискові гальма, disk brake slows down the rotation of the shaft – дискові гальма зменшують швидкість обертів вала;
- 2) (Adj + N) – manual transmission – механічна коробка передач, there are manual and automatic transmission system – існує механічна та автоматична коробка передач.
- 3) (P1 + N) – leaking shock – амортизатор, що протікає, the leaking shock should be replaced – амортизатор, що протікає повинен бути замінений.

Таким чином переклад автомобільної термінології вимагає від перекладача ґрунтовних знань у галузі перекладу, зокрема досконале володіння іноземною мовою та здатність знаходити адекватний еквівалент при передачі складного наукового тексту на автомобільну тематику

Література

1. Стацюк Р. В.: Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці. Науковий вісник ДДПУ імені І.Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. Т.2. №5. 2016. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-noterov/2016/NV_2016_5-2/29.pdf

2. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2004. 576с. URL.: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf